

Saara Hyrkkö vihr

Toimenpidealoite maksuttoman hedelmällisyysseulonnan tarjoamisesta 25-vuotiaille

Eduskunnalle

Suomen väestörakenne on historiallisen murroksen keskellä. Kokonaishedelmällisyysluku on laskenut 2010-luvun alusta lähtien nopeasti ja oli viimeisimpien tietojen mukaan enää 1,26. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu, Suomen väkiluku voi romahtaa yhdessä sukupolvesta 40 prosentilla ja kahdessa sukupolvesta jopa 65 prosentilla. Tämä kehitys haastaa hyvinvointivaltion taloudellisia ja sosiaalisia rakenteita tavalla, johon ei voida vastata ainoastaan maahanmuutolla tai yksittäisillä politiikkatoimilla.

Syntyvyyden lasku vaikuttaa laaja-alaisesti — työvoiman saatavuuteen, eläkejärjestelmän kestävyYTEEN, terveydenhuoltoon, koulutukseen ja kulttuuriin. Samalla se on myös yksilötason kysymys: merkittävä määrä suomalaisia kokee, ettei voi toteuttaa lapsitoiveitaan erilaisten yhteiskunnallisten tai terveydellisten esteiden vuoksi.

Yksi konkreettinen tapa tukea nuorten mahdollisuuksia toteuttaa omia lapsitoiveitaan on tarjota heille mahdollisuus saada tietoa omasta hedelmällisyydestään riittävän ajoissa. Hedelmällisyyteen vaikuttavat tekijät voivat olla monimutkaisia, ja osassa tapauksista ongelmat voivat paljastua vasta siinä vaiheessa, kun lasta halutaan yrittää — usein vasta yli kolmikymppisenä. Tietoisuus hedelmällisyyteen vaikuttavista yksilöllisistä tekijöistä voi auttaa ihmisiä tekemään tietoon perustuvia päätöksiä oman elämänsä ja perhehaaveidensa suhteen.

Esitän, että 25-vuotiaille suomalaisille tarjotaan mahdollisuus maksuttomaan hedelmällisyysseulontaan osana perusterveydenhuoltoa. Tämä olisi luonteva jatkumo monilla alueilla jo tarjottavalle maksuttomalle ehkäisylle. Seulonta ei tarkoittaisi painostusta tai normiohjausta perheellistymiseen, vaan se olisi keino lisätä ihmisten tietoa ja siten vahvistaa itsemääräämisoikeutta.

Maksuton hedelmällisyysseulonta:

- lisää yksilön tietoisuutta omasta lisääntymisterveydestään,
- mahdollistaa tuen tai hoitojen tarpeen tunnistamisen ajoissa,
- vähentää epävarmuutta ja epätietoisuutta perhesuunnittelun suhteen sekä
- edistää lapsitoiveiden toteutumista ja tarjoaa uuden keinon reagoida syntyvyyden laskuun ilman painostusta.

Kyseessä olisi toimenpide, joka tukee yksilön mahdollisuuksia päättää omasta tulevaisuudestaan samalla, kun se palvelee yhteiskunnan pitkän aikavälin kestävyyttä.

Toimenpidealoite TPA 48/2025 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin maksuttoman hedelmällisyysseulonnan tarjoamiseksi 25-vuotiaille osana perusterveydenhuoltoa.

Helsingissä 2.9.2025

Saara Hyrkkö vihr